

Op 1 oktober 1950 kwam te Brussel het eerste nummer van het christen-democratisch dagblad «La Cité» van de pers. Tot 1 oktober 1975 (zijn vijftienvingstige verjaardag) bleef het de jongste telg van het Belgisch dagbladuniversum. Op die datum verscheen echter onder de titel «De Krant» een gloednieuw dagelijks informatieorgaan. De publikatie van «De Krant» was helemaal geen verrassing. Gedurende negen maanden werd de «blijde gebeurtenis» wekelijks en met veel omhaal aangekondigd en toegelicht in het huis-aan-huis advertentie-weekblad «Koerier», dat wordt uitgegeven door de groep Agenda en Co, die ook het nieuwe dagblad runt.

Het hoeft geen betog dat het op de markt brengen van een nieuw dagelijks persorgaan op zichzelf reeds een belangwekkende gebeurtenis is, zowel vor het informatie-wezen in het algemeen als voor de dagbladers in het

Een andere Krant Een Krant niet zoals de andere «DE KRANT»

De idee bestaat reeds drie jaar, nl. van toen wij «Koerier» gelanceerd hebben. «Koerier» zou de hefboom zijn, de lanceerbuis.

De structuren, het beleid en de filosofie zijn dezelfde: zowel voor «Koerier» als voor «De Krant».

Wij hebben zeker niet de bedoeling het onmogelijke te realiseren. «Koerier» maakte het ons mogelijk de polslag van de lezer te voelen. Wij hadden het gevoel dat een nieuwe krant een kans maakte. Op één voorwaarde: deze krant zou anders moeten zijn dan de andere.

Wij willen een nieuwe krant, een Vlaamse krant, een objectieve krant, een waakzame krant, een pittige krant, een jonge maar vastberaden krant.

Wij ambiëren een nieuwe verwerking van de actualiteit. Wij willen zeer dicht bij de lezer staan, die z'n mening zal kunnen zeggen zoals hij dat reeds kon in ons weekblad «Koerier». «De Krant» wil een vrijmoedige en klare krant zijn, ze wil de informatie geven waarop de lezer recht heeft. En dit alles in een eenvoudige en duidelijke taal. «De Krant» zal een onafhankelijke krant zijn. Ook daarin verschilt ze van de andere.

Wij leven in een tijd waarin men de behoefte niet meer voelt aan een echt engagement t.o.v. een politieke partij. De lezer vindt zich niet meer terug in de structuren, in de systemen. Onze onafhankelijkheid zal de waarborg zijn voor eerlijke argumenten.

Wij willen een echte krant die aandacht besteedt aan het grote nieuws dat echter soms groter wordt voorgesteld dan het in feite is.

Tevens zullen ook de kleine berichten worden opgenomen, die niet steeds de plaats en de aandacht krijgen die ze verdienen. Wij willen een krant die geen verplichtingen heeft, een dagblad dat zich alleen gebonden voelt door z'n eigen opties.

Kortom, wij willen een positieve krant, een krant met

een glimlach die niet gesubsidieerd wordt, een krant waarvan de oprechtheid bestaat in het niet verbergen van de waarheid: een krant die de moeite loont gelezen te worden.

Louis VERBEECK
Hoofdredacteur

Tijdens de open-deur-dag werd er in verband met de oprichting van «De Krant» gezegd (Conf. «Koerier», jg. 1, nr. 3, 1 oktober 1975 blz. 3) ... door de uitgever Louis Croonen :

- «Men kan niemand kwaad doen zonder zichzelf kwaad te doen».
- «Wat de meeste mensen van elkaar weten is dikwijls net genoeg om zich in elkaar te vergissen».
- «De bron is belangrijker dan de stroom».
- «De waarde van de persoon primeert boven elk systeem uit».
- «De waarheid heeft geen politieke kleur».
- «Dit is de basis van De Krant» :
 - los van elke financiële groepering of instelling ;
 - los van politieke partijen ;
 - Vlaams zijn ;
 - een positieve instelling ;
 - de mens is het centrale gegeven.

... door de hoofdredacteur Louis Verbeeck :

- «Koerier, waarvan wij altijd gezegd hebben dat het een cursieve krant was die om de week verscheen».
- «Een krant met mensen, die voornamelijk het hart en het hoofd op dezelfde plaats dragen als de meerderheid van het volk».
- «Onze vrijmoedigheid moet onze geloofwaardigheid zijn».
- «Een blad waar de autocensuur niet door bindingen van buiten bepaald wordt».
- «Voor ons mag de waarheid ook in het midden liggen».

en nieuw dagblad...

bijzonder. Als men er echter rekening mee houdt dat zulks in 1975 gebeurt — uitgerekend op een ogenblik dat het in de nationale en internationale pers gonst van berichten en geruchten over financiële moeilijkheden, versmeltingen, opslorpingen, verdwijningen, enz. — dan wint dergelijk initiatief niet alleen aan belang, maar wekt het ook een niet geringe verbazing op, en zelfs bewondering, al was het maar voor de moed en de durf van respectievelijk de initiatiefnemers en de geldschieters. In se was het dan ook verwonderlijk dat deze even ophefmakende als gewaagde onderneming nagenoeg werd doodgezwegen door de andere Belgische dagbladen (concurrentie-angst?).

De redactie van «Communicatie» meende echter dat aan dit niet alledaags fenomeen speciale aandacht mocht en zelfs moest besteed worden. Zo lag het in de bedoeling

een concreet overzicht te geven van de opzet, de motivatie, de visie en opties van de initiatiefnemers. Doch, zelfs na lang en nadrukkelijk aandringen, werd er bij «De Krant» zelf niemand bereid gevonden om persoonlijk enige toelichting te schrijven bij en over de oprichting van hun dagblad. Men stelde ons wel een — frans-talige — tekst ter hand, die ook werd rondgedeeld op de persconferentie van 26 september II., toen «De Krant» ten doop werd gehouden. Om toch enig inzicht te krijgen in de bedoelingen van het nieuwe dagblad drukken wij deze — vertaalde — tekst, aangevuld met enkele uitspraken van de uitgever en de hoofdredacteur, hieronder af. Daarna volgt dan, enigszins op basis van deze objectieven, een eerste en vluchtige evaluatie van de inhoud van de eerste nummers van het nieuwe informatieproduct.

«Wij zullen vandaag nog linkser zijn dan de meest linkse, morgen rechtser dan de meest rechtse. Want objectief willen wij zijn, in eerste instantie.» (1)

Wij hebben benieuwd uitgekeken naar het nieuwe produkt van Agenda & Co, N.V. (tot nu toe uitgever van «Koerier» en, vanaf november, van «Ideefiks») dat vanaf 1 oktober als dagblad op de markt werd gebracht onder de titel «De Krant». Het is niet de bedoeling hier de economische of druktechnische kant van de zaak te bekijken. In de veronderstelling dat de uitgever voldoende kapitaal heeft kunnen verzamelen om het aanvangsrisico tot een minimum te herleiden en dat de druktechnische problemen (zetsfouten, dubbele artikels) waaronder de eerste nummers te lijden hadden, kunnen overwonnen worden, kunnen we nu geen ander opzet hebben dan een eerste, min of meer intuïtieve en voorlopige — want slechts op de eerste nummers gebaseerde — evaluatie te maken van de inhoud van de nieuwe krant door deze te toetsen aan de expliciet gestelde objectieven.

Deze laatste zijn duidelijk geïnspireerd door de formule waarmee «Koerier» uitpakte: een advertentieblad leesbaar maken — m.a.w. de trefkans van de advertenties vergroten — door de inlassing van redactioneel getinte rubrieken, geschreven in een vlotte stijl, die het gebrek

aan inhoudelijke diepgang of de aanwezigheid van impliciete ideologische uitspraken moet camoufleren.

Een CIM- en SOBEMAP-onderzoek — onder meer bedoeld om de adverteerders te overtuigen — moesten het succes van de ingeslagen weg bevestigen. Eenmaal tot toverformule verheven werden de vroeger gehanteerde principes toepasselijk verklaard op het nieuwe produkt: «Een onafhankelijk, objectief, Vlaams, zelfstandig, niet partijgebonden dagblad, dat recht naar de mensen toeschrijft, in een klare duidelijke taal, met een vinnige new sound en een fris, modern uitzicht» (2) ... «In feite het principe van 'Koerier', want daaruit is de hele idee van 'De Krant' gegroeid» (3).

Elders (4) vernemen we nog dat «De Krant» volks wil zijn «zonder oversex en goedkope sensatie», Vlaams-gebonden en streekgebonden. Verder: «Het ligt niet in onze aard om problemen uit de weg te gaan. We hebben de plicht om de zaken bij hun naam te durven noemen. Maar we hebben ook de plicht om te zorgen dat «De Krant» geen rechtbank wordt. We willen zeker geen Pontius Pilatus spelen. Bij gelijk welk feit moet je drie dingen

voor ogen houden : de menselijke factor, de objectiviteit en de mogelijkheid om een gemaakte fout recht te zetten. Radicalisme in se is fout. We zijn in zover neutraal dat we in geen enkel opzicht van te voren geëngageerd zijn» en «We zijn Vlaams, we willen neutraal (volledig objectief) zijn, we zijn regionaal ingesteld, we doen het met de glimlach, waarmee ik wil zeggen dat wij het nieuws positief zullen benaderen en tenslotte willen wij sportief zijn, waarmee ik bedoel dat het mogelijk moet zijn om de volgende dag in «De Krant» te zeggen dat wij het in een vorig artikel bij het verkeerde eind hadden ... Een dagblad voor denket-zelvers. Wij hebben er geen behoefte aan U meningen voor te kauwen. Zet zelf uw tanden er maar in. Wel hebben wij de intentie het leesvoer smakelijk op te dienen. Elke dag objectieve berichtgeving. Konklusies mag u zelf maken. Dit is uw goed recht. Ook elke dag een krant met een glimlach, die van Koerier ... Elke dag een dikke brok sport in «De Krant» ...» Humanitair klinkende beweegredenen mogen natuurlijk niet ontbreken : «Centraal in De Krant staat de Mens. De Mens tegenover wie we geen vooroordelen hebben, die we zeker niet zomaar zullen veroordelen, wij hebben geen ex cathedra-opvatting» (5). Over de waarheid : «De waarheid heeft geen politieke kleur ... Voor ons mag de waarheid wel in het midden liggen» (6).

Uit een eerste, nogmaals, zeer onvolledige analyse van de eerste nummers van «De Krant» blijkt dat de gehanteerde termen om het doel te omschrijven weinig gedefinieerd zijn noch t.o.v. elkaar noch t.o.v. wat zij in realiteit beduiden. Met even veel recht — want inderdaad ook onvoldoende gedefinieerd en genuanceerd — kan men stellen dat in het produkt :

— objectiviteit, neutraliteit, de waarheid kent geen politieke kleur... zoveel betekent als : de lezers het politieke nieuws onthouden dat algemeen als belangrijk wordt beschouwd, verschillende (politieke) meningen laten aan bod komen, het nieuws niet hiërarchiseren ;

— streekgebonden, Vlaams ... zoveel betekent als : onbelangrijk nieuws afdrucken dat enkel een beperkt gedeelte van het lezerspubliek kan aanbelangen, nieuws uit Wallonië of het buitenland doodzwijgen ;

— recht naar de mensen toeschrijven in een klare, duidelijke taal, leesvoer smakelijk opdienen, ... zoveel betekent als : de mensen dom houden met verslagen van pseudo-evenementen, onthullingen die er geen zijn maar toch als dusdanig worden voorgesteld, in een stijl die het midden houdt tussen cursiefjes en het kwa-jongensachtig 'veegje uit de pan geven', zonder geargumenteerde gedachtenontwikkeling, vol ondoordachte veralgemeningen, nietszeggende of vrijblijvende commentaar ;

— de mens centraal stellen ... zoveel betekent als : door stijlprocédés (vlotte pen, new sound, sensatiezucht) de leesbaarheid verhogen om de adverteerder centraal te stellen. De Mens centraal stellen, het nieuws met de glimlach, vandaag linkser dan ... morgen rechtser dan ... zijn handig verpakte ideologisch geladen doelstellingen die men evenzeer in de hoofding van de 'leesbaar' gemaakte advertentiebladen kan schrijven.

Het heeft er alle schijn van dat de realisering van de doelstelling naar de inhoud toe niet onmiddellijk een produkt kan garanderen dat waardig is de naam van krant te dragen. Men kan zich trouwens ook afvragen in hoeverre «De Krant», zoals zij nu opgezet en uitgewerkt wordt, niet grandioos naast de nochtans zelf geschilderde roos aan het mikken is. Men weet hoe «De Krant» in haar functiebepaling (en dus in de bepaling van haar lezerspubliek) het vacuum meende te kunnen opvullen dat volgens haar nog bestond in het (overigens niet zo fascinerend) pakket dat door de Vlaamse krantenuitgevers aangeboden wordt. Het is echter duidelijk (of het zou dit toch moeten zijn) dat de manier waarop «De Krant» haar sensationele «faits divers» brengt, nauwelijks kan concurreren met wat er momenteel in dit verband op de Vlaamse markt — weliswaar met een andere periodiciteit — gegooid wordt en dat de thematiek die hierbij aangesneden wordt niet alleen fantasieeloo (dit mankement vertonen haar concurrenten ook), doch ook meestal oudbakken is. Te braaf, te weinig alert beseft «De Krant» blijkbaar niet dat het in deze zaken te nemen of te laten is en dat men voor deze journalistieke bedrijvigheid niet zozeer dient gewapend te zijn met onafhankelijkheid, objectiviteit, Vlaamsvoelendheid en dies meer, als wel met een portie onfrisse verbeeldingskracht en een dosis commercieel cynisme.

Ook daar waar «De Krant» het ander gedeelte van het (al of niet vermeende) vacuum tracht op te vullen en «het kleine», «het regionale», «het menselijke» wil commercialiseren, dreigen de zaken een verkeerde kant op te gaan. Niet alleen is de, bij wijlen goed georganiseerde en sterk functiebewuste regionale pers zo maar niet weg te cijferen, laat staan weg te concurreren, doch ook is het zo dat (helaas) de totaliteit van onze Belgische pers, in haar mediocriteit, zich reeds met veel vuur en per opbod aan dit «human touch»spelletje bezondigt. Ook hier brengt «De Krant» geen vernieuwing, geen vinnig geluid, geen fris modern uitzicht. Integendeel zelfs : het peil van de op dit domein door de wol geverfde concurrenten ligt in dit verband (voorlopig) nog steeds een stuk hoger dan dat van de nieuwkomer, die (na zoveel maanden voorbereiding !) geen enkel alternatief (en dus geen lezersverschuiving ?) biedt en tot wie het verschil tussen het uitgeven van een advertentieblad en van een dagblad blijkbaar nog steeds niet is doorgedrongen. «De Krant» heeft, voorlopig althans, haar naam gestolen, wie maakt haar tot een krant ?

DE KERNREDACTIE

- (1) «Koerier», jg. 1, nr. 34, 16 mei 1975, blz. 5.
- (2) «Koerier», Informatie- en advertentieweekblad. Een Dieptestudie, blz. 3.
- «De Krant», 1 oktober 1975, jg. 1, nr. 1, blz. 1., waar 'niet-partij-gebonden' vervangen is door 'niet-gebonden'.
- (3) «De Krant», ibidem.
- (4) «Koerier», ibidem.
- (5) «De Krant», ibidem.
- (6) «Koerier», jg. 2, nr. 3, 1 oktober 1975, blz. 3.